

Butlletí

de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya

Número 1 | maig 2003

Les lliçons apreses

Ignasi Riera

Pactes de silenci

Maria Rosa Viadiu

Des de les Masies

de Roda

Francesc Ribas

Sumari

- 2 | **Salutació** Joaquim Xicoy
 3 | **Editorial** Heribert Barrera
 4 - 6 | **Activitats de l'Associació durant els anys 2000-2002** Joan Descals
 7 | **Les lliçons apreses** Ignasi Riera
 8 | **Pactes de silenci** Maria Rosa Viadiu
 9 | **Des de les Masies de Roda** Francesc Ribas
 10 | **Agenda**

Butlletí

de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya

Número 1 | maig 2003

Consell de Redacció

Maria Teresa Casas i Vives
 Joan Descals i Esquiús
 Ferran Pont i Puntigam
 Maria Rosa Viadiu i Bellavista

Fotografies

Francesc Morera (portada)
 Joan Descals (pàg. 4-6)

Assessorament lingüístic

Departament de Serveis Lingüístics
 del Parlament de Catalunya

Disseny i maquetació

Tomàs Descals i Departament d'Edicions
 del Parlament de Catalunya

Distribució

Departament d'Edicions
 del Parlament de Catalunya
 Parc de la Ciutadella, s/n | 08003 Barcelona
 Tel. 933 046 635 | Fax 933 046 636
 A/e: edicions@parlament-cat.net

Impressió

Tallers Gràfics Hostench, SA, Barcelona

Tiratge

700 exemplars

Dipòsit legal

[Pendent]

Salutació

A totes i a tots els associats i associades, una cordial salutació del vostre flamant president.

Accepteu l'expressió del meu sincer reconeixement per haver-me elegit, de manera unànime, per a una tasca que, de ben segur, no serà gens feixuga, atesa la col·laboració de què la Presidència gaudirà, tant de la Junta Directiva com de tots els membres de l'Associació, moguda per un magnífic esperit patriòtic i també per una fraterna amistat.

En acomiadar del seu càrrec l'anterior president, el M. H. Sr. Heribert Barrera, cal deixar constància de l'agraïment de què és mereixedor per la seva magnífica i eficaç tasca fundacional de l'Associació, i cal no oblidar, de cap manera, la feina ben feta a la Secretaria pel Sr. Joan Descals i pels altres companys cessants de l'anterior Junta.

Amics i amigues, antics diputats i antigues diputades, des d'ara em teniu a la vostra disposició. M'esforçaré a complaure-us en tot allò que estigui a l'abast de les meves limitacions, que no són poques, i de la meva edat, que ja és molta. Però comptant amb el vostre ànim, farem coses.

JOAQUIM XICOY I BASSEGODA

President de l'Associació d'Antics Diputats
 al Parlament de Catalunya

ASSOCIACIÓ D'ANTICS DIPUTATS AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Junta Directiva

President
 Joaquim Xicoy i Bassegoda
Secretari
 Ferran Pont i Puntigam
Tresorer
 Vicenç Capdevila i Cardona
Vocals
 Pilar Arnalot i Muntó
 Manuel Ferran Bauzà i Gómez
 Rosa Martí i Conill
 Ricard Massó i Llunes
 Magda Oranich i Solagran
 Ignasi Riera i Gassiot
 Francesc Vernet i Mateu
 Maria Rosa Viadiu i Bellavista

Editorial

Entre les finalitats de la nostra Associació hi ha, tal com diuen els Estatuts, «promoure i consolidar els vincles d'amistat, solidaritat i germanor entre els antics diputats i diputades del Parlament de Catalunya», «entendre en tot allò que sigui d'interès per als associats», i també «establir relacions amb altres associacions anàlogues».

Amb el propòsit de complir aquests objectius, l'Associació ha dut a terme, fins ara, tres tipus d'activitats:

- Trobades en indrets d'interès cultural, que han estat pensades, sobretot, per a mantenir les relacions d'amistat i companyonia entre els associats, però que han ajudat, també, a fer-nos conèixer millor el nostre país.
- Jornades d'estudi sobre qüestions polítiques d'actualitat, relacionades d'alguna manera amb l'activitat parlamentària.
- Reunions amb exparlamentaris de terres veïnes per a confrontar opinions sobre temes d'interès comú.

L'assistència, en relació amb el nombre d'associats, ha estat sempre elevada, i creiem que, en tots els casos, els actes s'han dut a terme amb satisfacció general.

La Junta Directiva té, en conseqüència, el ferm propòsit de continuar aquesta línia d'acció, però també té consciència que amb això –i amb les

nostres assemblees anuals– segurament no n'hi ha prou. Cal intentar fer per manera que els que no poden fer els desplaçaments necessaris per a intervenir directament en les activitats esmentades puguin, tanmateix, tenir-ne la informació tan completa com sigui possible i puguin, també, col·laborar d'alguna manera amb l'Associació mitjançant comentaris, iniciatives i suggeriments.

Són aquests objectius els que la Junta pretén cobrir, almenys parcialment; d'una banda, amb publicacions relatives a jornades d'estudi particularment interessants; d'altra banda, amb la publicació d'aquest *Butlletí*. Ens sembla que el *Butlletí* serà una eina útil de relació perquè arribarà a tothom, donarà informació detallada del que fem, en deixarà constància escrita i permetrà, a més, que tothom pugui dir-hi la seva.

Com podeu constatar, el *Butlletí* comença de manera modesta. Però si, com és lògic, el nombre d'associats va en augment, si les activitats de l'Associació s'incrementen i, sobretot, si els associats manifesten que el *Butlletí* els interessa, ben segur que en el futur serà possible millorar-lo. Tant de bo que així sigui perquè això serà la millor prova que l'Associació va endavant i que continua tenint sentit que ens esforcem entre tots a donar-hi vida.

HERIBERT BARRERA I COSTA

Expresident de l'Associació d'Antics Diputats
al Parlament de Catalunya

Activitats de l'Associació durant els anys 2000-2002

Les activitats de l'Associació durant aquest període han anat en tres direccions: les relacions amb la Mesa del Parlament i amb el Govern; les reunions reglamentàries, tant de la Junta com amb els associats i associades, i les trobades i els àmbits de diàleg.

Un altre element a tenir en compte, fruit de la segona i la tercera d'aquestes relacions, és la publicació d'aquest primer butlletí i del primer volum que recull les intervencions en una taula rodona sobre «El federalisme asimètric», mantinguda a l'Auditori del Centre Cultural de la Caixa de Catalunya el dia 31 de març de 2000.

Pel que fa a les relacions amb la Mesa del Parlament, cal remarcar el suport que es rebrà per a la publicació del *Butlletí* i per a les intervencions (conferències, taules rodones, etc.) organitzades per l'Associació.

Pel que fa a l'extensió del suport concedit pel Parlament als antics diputats jubilats amb pensions baixes i a les seves vídues, una altra actuació ha estat la redacció i la tramesa d'un escrit als portaveus parlamentaris amb relació al reconeixement que calia donar als antics diputats funcionaris que han reingressat a la funció pública, que

s'ha traduït en un complement econòmic i un reconeixement en l'escala funcional.

Aquesta qüestió fou presentada al Departament de Governació i Relacions Institucionals i discutida en diverses reunions, amb fruits molt positius.

Un altre aspecte, aquest encara pendent per manca de lloc, és el de la ubicació de la nostra oficina. No obstant això, l'atenció de la secretària Sra. Teresa Casas i de l'oficiala major, Sra. Imma Folchi, ha estat excel·lent.

Cal remarcar, també, l'excel·lent relació establerta, pel que fa als temes quotidians, amb la Sra. Dolors Montserrat, vicepresidenta segona del Parlament i portaveu enllaç amb la Junta de l'Associació.

La Junta de l'Associació ha continuat reunint-se mensualment per tractar temes diversos, entre els quals cal destacar:

– La visita al president Rigol per presentar-li la nova Junta i invitar-lo a la taula rodona que va tenir lloc al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat el dia 22 de gener de 2001, «El franquisme i les llibertats nacionals», de la qual van

► Junta sortint

► Junta entrant

formar part tots els antics diputats que han escrit sobre el tema i són associats.

– Els acords presos sobre els textos a trametre a la Mesa del Parlament i a la Secretaria General del Departament de Governació i Relacions Institucionals sobre els complements de jubilació per a les vídues o els vidus de diputats o diputades i sobre els complements a antics diputats que pertanyen a la funció pública i s'han reincorporat als seus llocs de treball.

– La invitació als antics diputats a la presentació dels textos corresponents als discursos dels quatre presidents del Parlament el dia 18 de setembre del 2001.

– La discussió i els acords presos per l'assemblea general ordinària d'associats el dia 22 d'abril de 2002, en la qual es va renovar la Junta i se'n va

elegir un nou president després d'haver aprovat el Reglament electoral.

La nova Junta –després que el M. H. Sr. Heribert Barrera i Costa acceptés la continuació en el càrrec– va quedar establerta així:

President:

M. H. Sr. Heribert Barrera i Costa

Secretari:

Sr. Joan Descals i Esquiús

Tresorer:

Sr. Vicent Capdevila i Cardona

Vocals:

Sra. Maria Rosa Viadiu i Bellavista

Sra. Magda Oranich i Solagran

Sra. Pilar Arnalot i Muntó

Sr. Manuel Ferran Bauzà i Gómez

Imatge de la trobada a Lleida amb els diputats d'Aragó, el 18 d'octubre de 2002 ◀

Sr. Ignasi Riera i Gassiot
 Sr. Ferran Pont i Puntigam
 Sr. Ricard Massó i Llunes
 Sr. Francesc Vernet i Mateu

D'acord amb l'estatut, cessen els vocals Francesc Guasch i Fernández, Josep M. Graells i Forcada i Francesc Casares i Potau, que, després de quatre anys d'activitat entusiasta, deixen el seu lloc a la Junta i reben l'agraïment unànim.

El tercer pla d'actuació de l'Associació se centrà en les jornades i trobades d'antics diputats i els intercanvis entre la nostra associació i la d'exdiputats de les Corts d'Aragó.

El dia 9 de novembre de 2001 se celebrà a Fraga una jornada conjunta entre l'AADPC i l'associació d'exdiputats aragonesos amb una taula rodona, una visita turística i un dinar. El tema de la jornada era la nova llei electoral. El catedràtic Chueca i el catedràtic Jordi Porta tractaren el tema en profunditat i foren seguits amb molt d'interès pel públic assistent, una cinquantena de persones.

El dia 18 d'octubre de 2002 hi va haver una altra trobada amb els diputats d'Aragó, a Lleida, amb un programa complet de visites. El tema de la taula rodona va ésser «Parlament i comunicació». Els ponents foren el Sr. Francesc Codina, president del CAC, i el vicepresident d'*El Periódico de*

Aragón. Tingué lloc a l'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) amb una molt bona participació. Acabà amb un dinar al qual assistí un bon nombre d'antics diputats de les terres de Lleida.

El dia 26 de maig de 2001 va tenir lloc a Vic la jornada anual de l'Associació, amb la visita al Sucre i les pintures de Sert, a l'Ajuntament i, després, a Sant Pere de Casserres i al monument a l'Estatut de Sau. El dinar es va fer a Fusimanya. Hi assistiren més de quaranta persones.

La jornada al Vendrell fou el 13 d'abril de 2002, amb el programa següent: rebuda a l'Ajuntament; visita al temple parroquial, on hi ha l'orgue que tocava Pau Casals; visita a la Vil·la Casals, a Sant Salvador; petit concert a l'Auditori Pau Casals, i dinar de germanor. La tarda fou dedicada, per aquells que van tenir temps, a visitar el Museu Déu i les cases nadiues de Pau Casals i d'Àngel Guimerà.

Finalment, el dia 27 de març, a l'auditori del Palau de la Generalitat, va tenir lloc una conferència del professor universitari Salvador Cardús sobre l'educació avui.

JOAN DESCALS

Exsecretari de l'Associació d'Antics Diputats
 al Parlament de Catalunya

► Imatge de la jornada del Vendrell,
 el 13 d'abril del 2002

Les lliçons apreses

És un tòpic consagrat: «el Parlament de Catalunya, quin avorriment!» I el desmenteixo. Si més no, des de l'òptica de diputat d'un grup minoritari a la cambra. I és que potser, també en això, l'experiència dels grups petits tingui ben poc a veure amb la dels grups majoritaris. Com que en gairebé cada punt de l'ordre del dia, en ple i en comissió, cada grup s'ha de *posicionar*, als membres de grup petit se'ls multipliquen les oportunitats/ocasions d'intervenir. I la voluntat de constatar que la insignificança numèrica no s'adiu amb la qualitat política del grup t'obliga a fer un esforç suplementari, per tal d'intervenir amb un mínim de coneixement de causa i de coherència. I aquesta és la primer lliçó que vaig rebre del Parlament, quan m'hi vaig incorporar a les acaballes del 1987: si pertany a un grup petit has de ser doblement *generalista*. Tant pel que fa a la temàtica com pel que fa a l'abast territorial de Catalunya. (Les urgències del dia abans, penjat al telèfon per contrastar parers amb el regidor/a del teu grup a tal o tal poble i/o consell comarcal... exemplifica el grau de pobresa dels grups petits, sí, però també la tensió permanent del seu treball parlamentari.)

Jo arribava al Parlament des de la doble experiència de regidor en una ciutat que sempre bull, com és Cornellà de Llobregat, i de membre del Consell d'Administració d'una entitat d'estalvi, amb una implantació notable arreu de Catalunya. En tots dos fronts havia après que, en políti-

ca, «allò que no té partida pressupostària no existeix» i que la mesura de l'amor, en política, és, precisament, l'increment o el decrement de la quantitat assignada a tal o tal partida. (Sí, ja sé que la regla no és d'aplicació uniforme, però resulta estadísticament ajustada, no a dret, però sí a seny.)

Una altra gran lliçó: la política és una activitat de persones, per a persones i entre persones, que viuen en unes coordenades de temps i d'espai: en una època concreta i en un país determinat. Gràcies a la meua activitat parlamentària sé que existeix una xarxa sanitària de gestió difícil, un mapa escolar ric i controvertit, una percepció diferent de les reserves hidràuliques, projectes d'oci i de turisme gairebé antagònics per a una petita pàtria, col·lectius de persones amb discapacitats, problemes bàsics de finançament autonòmic i local, col·lisió de competències entre administracions, exigències solidàries de molt gruix, xarxes viàries que reclamen més atenció, una riquesa patrimonial cultural que afaïçona una Catalunya distinta, carregada d'història, una llengua que ha de practicar la revolta permanent si no vol desaparèixer, unes comarques d'alta muntanya que no volen sentir, com a *Terra baixa*, el crit caïnita: «Han matat el llop...»

Fil que travessa tantes i tantes lliçons: al Parlament hi fas amics, i no únicament entre diputades/diputats.

IGNASI RIERA I GASSIOT
Vocal de l'Associació d'Antics Diputats
al Parlament de Catalunya

Pactes de silenci

Recordo la primera vegada que vaig entrar a l'edifici del Parlament de Catalunya. Va ser arran d'una exposició; crec que era una biennial de pintura. Aquella demostració d'art em permeté contemplar aquell recinte d'arquitectura obsoleta que sols existia, per a mi, a través dels relats familiars o de les converses escoltades d'esquitllentes a la corrua de persones que passaven per casa dels meus pares a Sant Julià de Lòria, fugint del terror franquista. Ara s'obria als meus ulls, ulls d'adolescent marcats sense cap culpa per la fúria d'un general sanguinari. L'exposició era al capdamunt de l'escala, una escala nua i grisa. No recordo les pintures, però sí el neguit, l'estranyesa, el silenci i la devoció que m'estrenyia la gola. Acabava d'arribar de l'exili.

La segona vegada que vaig travessar la porta, ja en democràcia, ho vaig fer com a diputada, en solitari, i va ser molt més colpidor perquè feia molts anys que era conscient del gran cataclisme que havíem sofert els vençuts i de la repercussió que havia tingut, durant quaranta anys, per a tota la societat ubicada en territori franquista.

S'havia recuperat l'edifici per fora, i de dins tot era nou, ple de llum, res a veure amb el primer edifici que jo havia descobert. Fins i tot vaig pensar que era massa luxós. Però l'emoció va ser immensa, igual que la primera vegada, i vaig haver d'empassar saliva per no vessar un munt de llàgrimes; llàgrimes que anaven destinades a tots aquells que havien mort durant i després de la guerra i als altres, aquells que havent fugit del terror feixista es van quedar en terra d'acollida. Entre molts, la meua àvia enterrada a Sant Julià de Lòria. Fou una meravellosa dona que va tenir la desgràcia de néixer en un poble de la Catalunya rural amb odis caciquils, que va haver de fugir al costat dels perdedors i que no va poder-hi tornar mai més.

Així, vaig entrar tremolant com una alba sacsejada pels molts, molts noms que s'amuntegaven un darrere l'altre davant meu i als quals tots els mandataris de les voluntats ciutadanes que ocuparíem aquell edifici havíem de donar veu a fi que el seu astorament, el seu esforç de superació, no fossin debades. Entenia aleshores que aquesta comesa

de recuperació de memòries i de restitució d'espais que la dictadura havia usurpat havia d'ésser les beceroles de la nostra tasca parlamentària. Calia començar a construir el país a partir de bases veritaderes per arribar a fites consegüentment veritaderes. Massa temps havíem tingut la vista cegada i creïem que aquell no era el moment de mirar cap a un altre costat amb oblits voluntaris, com si aquest país mai no hagués patit una guerra civil. Però, malauradament, el pragmatisme operatiu majoritari dels polítics estengué un pacte de silenci, un oblit voluntari i funcional que permetés iniciar les tasques parlamentàries com si tornéssim de les vacances d'estiu i que, de fet, encara pesa ara com una llosa damunt de tots els vençuts. És ben palès que la història simplement és un registre que escriuen els vencedors i que les dramatitzacions són un territori d'interès exclusiu dels perdedors.

Amb el pas del temps, resulta molt clar que aleshores ningú al Parlament de Catalunya volia assumir la perspectiva de perdedor de la guerra i que la quotidianitat aconsellava apuntar-s'hi, a la Història.

Suposo que la política, en un món en plena mutació, el resultat de la qual és imprevisible, s'entén com un ofici més i no com una servitud. Malgrat els vint-i-cinc anys transcorreguts en democràcia, encara tinc presents totes les persones reconegudes, conegudes o anònimes, que no han estat trobades, restituïdes i reivindicades. A contracor, he de tolerar, cada dia, com a demòcrata que sóc, que molta gent amotinada que va fer possible el franquisme rebin homenatges i llagoterries d'aquells que, en el seu moment, haurien hagut de trencar ja el pacte de silenci.

Sé que tinc el deure i el dret d'escriure aquest article en aquest primer número de la revista de l'Associació i també sé que possiblement no canviaré el curs de la societat política o civil per aquest fet, però em sento menys còmplice d'aquest silenci, que sols perjudica la percepció dels senyals d'aquells que ja no poden alçar la veu.

MARIA ROSA VIADIU BELLAVISTA
Vocal de l'Associació d'Antics Diputats
al Parlament de Catalunya

Des de les Masies de Roda

Es parla sovint d'una «Catalunya profunda» com si, per contraposició, existís una «Catalunya superficial». I em penso que no s'ha de fer aquesta contraposició. Si us diem que sou a la Catalunya profunda ho diem perquè aquí es dóna com a pocs llocs una síntesi tan perfecta d'història i de país.

Sóc, des de fa molts anys, alcalde d'aquesta contrada. N'estic orgullós per moltes raons, la menor de les quals no és pas la de poder ser el vostre amfitrió. N'estic content perquè una vegada més puc explicar la grandesa d'aquestes terres, d'aquestes aigües i d'aquesta gent.

Aquí, al bac de Terrades, tot traspua història. A pocs metres hi ha el profund misteri de les coves de les Grioterres, amb ceràmica i eines rudimentàries del Neolític. Tot venint hem passat per Savassona, on s'aixeca, desafiant, la pedra del Sacrifici del culte druídic, pal major del poblat ibèric. Aquest racó de món ha conegut el pas de l'Imperi i, una mica riu amunt, s'explica en pedra la història dels romans. Aquí al nostre dessorre tenim una de les planes més sublimes de la cristianització, com és el solemne monestir de Casserres, joia romànica on s'aixoplugaren bisbes i abats.

Un escriptor de la Plana deia que si el Ter, aquest Ter que omple l'embassament que tenim davant els ulls, fos una pel·lícula cinematogràfica, ara hi veuríem tota la història del bandolerisme, amb Don Joan de Serrallonga i el Fadrí de Sau.

Cada una de les masies crepusculars que trobem entre el Montseny, el Cabrerès i les Guillerries no són sinó volums de la Gran Enciclopèdia de la Història de Catalunya.

I, com a joia històrica, pedra que corona l'edifici de la biografia catalana d'avui, aquí es va redactar, laboriosament, il·lusionadament, l'Estatut de Catalunya.

Estimar la nostra terra és un precepte lògic, humà i hereditari. Creure que és la millor del món és un excés de voluntarisme. Avergonyar-nos d'ella seria un pecat estèril i absurd.

Per tant, des de la meua estimació de veí i alcalde d'aquest racó de la Catalunya profunda, des del meu realisme de seny d'home de la Plana que em dicta que tot país és perfectible i des del meu petit i legítim orgull de ciutadà d'aquesta terra, deixeu-me dir, amb menys pompa i solemnitat però no amb menys exactitud, allò que deia Napoleó en la batalla de les Piràmides: «Des d'aquí, quaranta segles d'història us contemplen.»

Del Neolític de les Grioterres a l'Estatut de Sau, des de l'eina paleolítica a l'eina autonòmica del país, us ha rebut un modest alcalde rural. A dreta llei, simbòlicament, ho haurien pogut fer ibers, romans, druides, bisbes, monjos, soldats, bandolers, pagesos i prohoms que, a la seva manera i en el seu temps, varen gratar la terra per a fer-la més fèrtil i, sobretot, més profunda.

Que la trobada sigui del tot profitosa. Gràcies.

FRANCESC RIBAS SANGEAS
Alcalde de les Masies de Roda

NOTA DE LA REDACCIÓ

El text d'aquest article correspon al discurs de benvinguda que Francesc Ribas va fer als membres de l'AADPC que visitaren les Masies de Roda el 26 de maig de 2001.

► ASSEMBLEA GENERAL

Barcelona, 2 de maig de 2003

Benvolgut associat / Benvolguda associada:

En compliment del que estableixen els Estatuts de la nostra Associació, es convoquen totes les persones associades a la reunió de l'Assemblea General, que tindrà lloc **divendres dia 30 de maig de 2003 a les 12.30 h, al Palau del Parlament.**

L'ordre del dia previst és el següent:

1. Informe i aprovació, si escau, de la gestió feta per la Junta Directiva durant l'any 2002.
2. Presentació i aprovació, si escau, de la liquidació dels comptes de l'exercici 2002 i del pressupost per a l'exercici 2003.
3. Propostes d'activitats per a l'any 2003.
4. Torn obert de paraules.

Ben cordialment us saluda,

JOAQUIM XICOY I BASSEGODA
President de l'Associació d'Antics Diputats
del Parlament de Catalunya

► SORTIDA

Sortida de l'AADPC a la Catalunya Nord Visita a la ciutat de Perpinyà

Dissabte dia 7 de juny de 2003

PROGRAMA PROVISIONAL

- 09.00 h Sortida amb autocar des del Parlament.
- 11.30 h Recepció a l'Ajuntament per l'alcalde de Perpinyà, Sr. Paul Alduy.
- 12.00 h Passejada pel centre de la vila.
- 13.00 h Dinar de germanor (preu aproximat 30 euros).
- 15.00 h Visita al Palau dels Reis de Mallorca.
- 17.00 h Visita al convent de Sant Domènec.

L'arribada a Barcelona de retorn amb l'autocar és prevista al voltant de les 20 h.

Atès que el desplaçament es farà en autocar, caldria que ens confirméssiu la vostra assistència. Ho podeu fer a la secretaria de l'AADPC, al Parlament (933046500, ext. 3031, Sra. Teresa Casas).